

In die cinerū S'mo t'q. De satisfactione

Memor esto unde excideris et age penitentiā et prima opera fac Apo. ij. hic tangunt duo. Primum est dignitas gracie poite per culpam. Secundum est modus recuperandi eandem per gratiā siue per penitentiā. primum ibi. Memor esto. secundum ibi. et age penitentiā. Nota quod tres sunt partes penitentie. scilicet contritio. confessio satisfactio. De primis duabus dictum est in precedentiibus sermonibus. restat nunc dicere de satisfactioe. Circa quod notandum quod satisfactio consistit in tribus. scilicet in ieiunio. elemosina. et oratione. Per hec tria satisfacit homo de tribus malis que sunt in hoc mundo. Concupiscentia carnis contra quam est ieiunium. concupiscentia oculorum id est auaricia contra quam est elemosina et superbia vite contra quam est oratio. De primo scilicet de ieiunio dicitur Johel. ij. Canite tuba in syon et sanctificate ieiunium et vocate cetum et congregate populum. Sed nota quod ad hoc quod homo bene ieiunet tria requiruntur. scilicet recta intentio. deuotio. et bonorum operum admixtio. De primo Matth. vi. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypo. tristes. Exterminant enim facies suas ut appareat hominibus. Amen dico vobis re. mercede sua. O quam stulti sunt qui propter homines magis quam propter deum ieiunant. tales a deo mercedem non recipiunt. Nec mirum quia tales vident deum blasphemare in hoc quod dicunt se propter deum facere illud quod propter homines facere solent. Si nullam mercedem possem consequi de ieiunio adhuc libenter deberem ieiunare propter deum quia ipse propter nos ieiunauit. xl. diebus et xl. noctibus et propter nos seuerius Matth. iij. Istud enim christo non sufficit quod dedit tibi exemplum imo plus vult addere magnum premium Luc. vi. Beati qui nunc esuri. quam saturabi. Gregori. Non est magnus si ieiunas cum christo qui sessurus es ad mensam patris cum eo Luc. xvi. Ego dispono vobis sicut mihi pater meus disposuit. regnum ut edatis et biba. super mensam meam in regno meo. Sed ve illi qui nolunt hic ieiunare. semper sunt in crapula et epulis timeo quod illis eueniet quod euenit diuiti epuloni qui epulabatur quoti. splendidi. de quo dicitur Luc. xvi. Quod mortuus est et sepultus in inferno et quod petijt guttam aque habere non potuit. et hoc est quod dicitur Proverb. xxi. Cui ve cuius patris ve cuius rixae cuius fouee cuius fine causa vulnera cuius suffocatio oculorum nonne his qui morantur in vino et student calicibus epotandis. Nota quod in inferno est pena eterna. ideo dicitur Cui ve maledictio patris marima supple quod propter eos sunt damnati. si cum maledicunt deo Apo. xvi. Manducauerunt linguas suas pro dolore et blasphemauerunt deum

multo magis maledicet parentibus et maxime illis qui dederunt eis
 occasionem peccandi et damnationis per malum exemplum. **Iher. xv.**
Ubi mihi mater mea ut quid genuisti me virum rixem. i. virum discordie
 ubi erit invidia. id est dicitur cui rixem. ubi erit desperatio. id est dicitur cui fouee.
 ubi erit pena acerbissima. id est dicitur cui sine causa vulnera. ubi erunt
 tenebre horribiles. id est dicitur cui suffocatio oculorum. **Secundo** dicitur esse
 in ieiunio deuotio **Joel. ij.** Conuertimini ad me in toto corde vestro in
 ieiunio in fle. et plan. Ecce deuotio in toto corde inquit et addit figy
 na deuotionis cuius dicit in fle. et pla. **Matth. xvij.** Hoc genus demoniorum
 in nullo potest exiri nisi in oratione et ieiunio. hic premitur oratio ieiunio
 ad signandum quod ieiunium sine oratione nihil valet **Ihdo.** Hoc est per
 fectum ieiunium quando noster homo exterior ieiunat et interior orat
 hic dicitur quod homines quando ieiunant plus debent se exercitare in orati
 one quam alio tempore et in elemosina **Ihero.** ieiunium non maribus lu
 crum sed facietas animarum. **Tho. xij.** Bona est oratio cum ieiunio.
 et elemosina magis quam thesauros auri condere. **Tercio** debet esse in
 ieiunio bonorum operum adiunctio **ysa. lviij.** Hoc est ieiunium quod elegit
 dissolue colligationes im. solue fasciculos opprimentes. i. peccata et sequi
 tur. frange esuriienti panem. et ege. et va. induc in domum tuam. Cum videtur
 nudum opem cum et car. et. Ecce debes bona opera adiungere ieiunio quia
 per solum ieiunium saluari non poteris. si velles edificare domum vestram solum
 lapis non sufficit sed optet te habere multos. sic per unam virtutem salua
 ri non potes. et ita exponere debes puerbum stultorum qui dicunt nullus
 fit sanctus per ieiunium. quia diabolus multis annis ieiunauit non tamen
 factus est sanctus. **Uerum** est quod per solum ieiunium nullus fit sanctus. sed ieiuni
 um cum alijs virtutibus et bonis operibus facit hominem sanctum **Matth.**
vi. Tu autem cum ieiunas unge caput tuum oleo. i. mentem per bona
 opera et faciem tuam laua. i. conscientiam per confessionem mundam. q. d. Cum
 ieiunas fac opera bona et confitere ut ieiunium tuum placeat deo. bo
 na opera nihil aliud sunt quam vnguenta preciosa quibus anima inungitur
 interi. **ps.** Dilexisti iusti. et odi. iniqui. propterea vixit te deus. **Sic**
 patet primum principale de ieiunio. **De secundo** scilicet est dicitur **Lu. xi.** Da
 te elemosinam et omnia munda sunt vobis. **Non** quod tria sunt que possunt homi
 nem mouere ad elemosinam danda. primum est si consideres quod omnia bona
 que habes a deo habes. secundo per elemosinam mundat homo a peccato.
tercio per eam saluabitur in die nouissimo. **De primo. ij. pal. vlt.** Tua

sunt omnia que de manu tua suscepimus dedimus tibi. attēde aua
re q̄ ingratu es beneficijs dei. **sedes in mensa habes decē fercula**
que domin⁹ tibi dedit ⁊ de omnib⁹ non vis ei reddere vnum mor
sellū. **Aug⁹. dicit. Dicit tibi xp̄s da m̄ de eo quod tibi dedi de meo**
quero non mihi donas. **da ⁊ reddo habuisti me largitorem fac me**
debitorem. **Ihero⁹. quociēscūq; paupi manū extēdis christū reco**
gita. i. **Cor. iij. Quid habes quod non accepisti. si autem accepisti**
quid gloriaris quasi non acceperis. si marchio suo aduocato mitte
ret filium ⁊ ille in clamaret eum ⁊ ab hospicio amouerz eum mag
nam utiq; iniuriā faceret domino suo. **Sic facit auar⁹ quādo abij**
cit paupes qui sunt filij dei ⁊ non solum negat elemosinā s̄ etiā in
clamat non attendens qd paupes tanq; filij dei possunt eum recipe
re in celum **Lu. xvi. facite vobis amicos de māmō. iniquita. vt euz**
defece. recipi. vos in eterna taberna. **(Secundo p elemosinā mū**
datur homo a peccatis **Dan. iij. peccata tua elemosinis redime.**
Eccia. iij. Ignem ardentē extin. aqua ⁊ elemosina reficit peccatis.
Ecce qd non solum elemosina mundat a peccatis p̄teritis. s̄ etiam
custodit a futuris **Unde dicit ysa. lviij. Si effuderis esuriētī aiām**
tuam ⁊ animā afflictā impleueris orietur in tenebris lux tua id
est gracia tibi dabitur in mundo p quā resistes peccatis **Unde de**
danda elemosina dicit. **Eccia. iij. In tempe casus id est tētaclonis**
que multos inducit ad casum inueniet firmamētum **p̄s. Bt̄s qui**
intelligit sup egenum ⁊ paupem in die mala liberauit eum dñs. **(**
Tercio p elemosinā saluatur homo in die nouissimo. Tho. iij. Ex
substantia tua fac elemosinā ⁊ noli auertere faciē tuā ab vllō pau
pere. ⁊ sequit. p̄m̄ium bonū thesaurisas tibi in die necessitatis id ē
in die nouissimo. attēde tu qui das elemosinā tu liberās hic pau
perem a fame carnali ⁊ elemosina tua liberabit te a morte inferna
li. **Thobie. iij. Elemosina ab omni peccato ⁊ a morte liberat ⁊ non**
patitur ire ad tenebras. **audi totum iudiciū versabit circa elemo**
sinā datā vel neglectā ⁊ p̄m hoc sentēciabitur **Mat. xxv. Veni**
te bñdici pa. mei p̄ci. reg. qd vobis pa. est ab ori. mundi. sc̄iui ⁊ de
distis mihi bibere. xē. **O q̄tum honozē habebūt hi q̄ hic fuerūt mī**
sericordes qñ ip̄e xp̄s corā omib⁹ angelis eis regraciabit ⁊ p h̄ eis
eternā vitā donabit **Lu. xij. Cum facis conuiuiū voca paupes de**
biles ee. ⁊ clau. ⁊ bt̄s eris qz nō hnt retribuē tibi retribuēt āt tibi

retribucōe iustorū **A**udi quādo das elemosinā pauperi tunc tu cō/
 modas et mutuas christo ad vsuram qz centuplum tibi reddz. **p**
uerbiorū. xix. **F**eneratur deo qui miseretur pauperis. **A**ttende eci
 am. quicqz das pauperibus christus dicit sibi factum. **Q**d vni ex
 minimis meis fecistis mihi fecistis. **v**nde in legenda beati Martini
 legitur qd xps visus fuit vestitus veste quā btūs Martin⁹ paup⁹ de
 derat ⁊ dixit. **M**artin⁹ adhuc cathecu. hac me veste conte. **h**ic oīra
 si inclamas pauperē christū inclamas. **A**ctu. ix. **S**aul saule quid
 me psequeris. **C**hrist⁹ de celo clamauit. **T**imeo qd illi qui modo ita
 libenter inclamāt paupes inclamabūtur a xpo illa horribili voce
Ite maledicti in ignem eternum qui patus ē diabolo ⁊ angelis ci⁹
Sic ptz secundū de elemosina. **D**e tercio scz de oracōe dicit **L**uc.
xxi. **V**igilate ita omī tēpore orantes vt digni habeami. **s**ugere ista
 que futura sunt. i. tētaciones ⁊ state ante filium hōinis. **N**ota qd
 tria sunt que pnt hominē mouere ad orādum. **p**rimū est indigencie
 hūane varietas. **s**ecundū est diuine clemēcie liberalitas. **t**ercū ē hor
 stium impugnāciū importunitas. **d**e primo dicit **E**cclī. xxxviii. **F**ili i
 infirmitate tua noli despice te ipsuz hz ora deū ⁊ ipse curabit te **O**ēs
 qz diu sum⁹ in hoc mundo infirmi sum⁹ ⁊ paupes ⁊ multis indige
 mus idō multū oracōi instare debem⁹ vt deus nos ad celū vbi nul
 la est indigencia poucat. **S**ed dicis forte diues sum ⁊ nlli⁹ indigeo
 ad quid orare debeo. **a**udi miser **v**nde hēs hoc nisi a deo **I**lle qui or
 dit tibi pōt qd vult ⁊ sibi plz tibi auferre ⁊ nescis vtrū hz faciet ho
 die vel cras. **l**egitur **A**ctu. xii. de herode sedente p tribunali vestito
 cultu regio qd pcussus est ab angelo ⁊ cōsumpt⁹ vermib⁹ expirauit
Job. deciotercio. **h**omo natus de muliere breui vi. tpe re. mul. mi
 serijs ⁊ nunqz in eodez statu pmanet ⁊ plus dico quātūcūqz es di
 ues ⁊ sanus adhuc miser es ⁊ multis indiges. **T**erra te portat ⁊ d
 fructib⁹ suis te sustentat **e**t si terra rumpetur viū⁹ descēderes ad in
 fernū sicut **D**atan ⁊ abiron **N**umeri. xvi. **I**ndiges eciam aere sine
 cuius auxilio non posses ad momentū viuere **N**isi enim ad refriger
 rium aerem attraheres statim suffocareris **I**ndiges eciam aqua sine
 ista immundus esses quasi sus. **I**ndiges eciaz igne sine quo nō pos
 ses cibum decoquere. eciam sine igne fame ⁊ frigore perires. **q**uid
 plura de animalibus habes alimentum vestitum ⁊ ornatum ⁊ ml
 ta alia adiutoria quibus carere non potes **p**ropt̄ quod dicit **A**poz

n. tu dicis quia diues ⁊ locuples sum ⁊ nullius indigeo ⁊ nescis qd
miser es ⁊ miserabilis pauper cecus ⁊ nudus. **Job primo.** Nudus
egressus sum de utero matris mee **Indiges** etiam sapientia sine q
es vt brutum **Jacobi p.** Si quis indiget sapientia postulet a domi
no ⁊ dabitur ei **Indiges** etiam virtutibus sine quibus miserabili
or es bruto. quia brutum sustinet vnā mortem tu autem si carue
ris virtutibus sustinebis duplicem mortē. vnā in mundo alterā
in inferno. **Secundū** est diuine clemencie liberalitas **psal.** Benedi
ctus dominus qui non amouit misericordiam suam a me. quasi
diceret. quia misericors est ideo libenter me audit **Ecce** libenter ex
audit ⁊ ideo libenter debes orare **Noli** timere non est de deo sic de
homine. homo despicit eum qui nimis sepe fundit sibi preces s de
quāto deuocius eum rogas tanto plus te diligit ⁊ libencius exau
dit. **nec** mirum quia ipse inuitat nos ad hoc vt orem⁹ **Luē. xi.** Peti
te ⁊ accipietis querite ⁊ inuenietis pulsate ⁊ aperiet vobis. **Augu
stinus** Non tantum hortaret vt peteremus nisi dare vellet **Erubes
cat** humana pigritia plus vult ille dare q̄ nos accipere **Johannis
xvi.** Si quis petierit patrem meum in nomine meo dabit vobis.
secure igitur pete. **Deus** ipse promittit quod vult te exaudire. sed di
cis **S. pi⁹** petiui ⁊ adhuc exaudit⁹ nō sum. certe hoc est p̄p̄t pecca
ta tua. **Johannis. ix.** Scimus quia peccatores deus non exaudit.
ysa. p. Cum multiplicaueritis preces nō exau. manus enim vestre
sanguine plene sunt. **Quomodo** exaudiet te deus precibus tuis of
fensam prebendo ex quo non vis eum audire peccata relinquendo.
Proverbiorū pmo. Tunc inuocabunt me ⁊ non exaudia mane cō
surgent ⁊ non inuenient me eo qd exosam habuerint disciplinā **Nel**
ideo non exaudit te domin⁹ qz tibi non expedit sicut non exaudiuit
paulum ter rogantem pro stimulo amouēdo. **n. Cor. duodecimo.**
Quia sibi non expediebat nam virtus in infirmitatibus perficitur
hoc mō medic⁹ nō exaudit egrotū petēte sibi dari id qd est sibi con
trariū. **Jf. d.** Multi orātes nō exaudiūtur. **puidet** ei de⁹ i' his meliora
q̄ petūt sicut oringē solet puulis q̄ vt i' scolis nō vspulēt oīū exorāt
s nō datur ill' postulacōis effcūs qz impedit tal' exaudicō ad p̄fctm
Terciuū est hostiū impugnatiū assiduitas. **n. Mac. xlē.** **Macha
be⁹** cōsiderans aduētum multitudinis ⁊ variū apparatū armorū ac fe
rocitatē bestiāz extēdit manus in celum ⁊ inuocauit dñm ⁊ infra

Dominator celoz mitte angeluz tuum bonum ante nos vt metur
ant te qui cum blasphemia veniunt aduersus sanctuarium tuum.
Per iudam qui interpretatur ofites signatur xpianus p hostes di
aboli. **Q**ui ergo impugnatur a demonib⁹ oret deum exēplo iude. **Er**
sosto⁹. Oracio iugis infirmitas est hostis. **S**ed nota qtuor valde ti
menda de tuis hostibus que tanguntur in auctoritate pmissa. **P**ri
mū est qz sunt importuni hoc ptz p aduentum eoz in quo notatur
impugnādi importunitas nō expectat vt tu pzo inuadas eos imo
ipfi veniūt te impugnare. **i**do dicit. **i.** **P**etri. **v.** **A**dversari⁹ vester di
abol⁹ tanq³ leo ru. cir. que. que deuo. cui resti. for. in fide **I**n hoc q
dicit resistite innuit q ipfi pmo impugnant nos. **o**tra ipsoz impor
tunitatē adest dīni adiutorij sedulitas. **P**s. **E**cce nō dormitabit ne
dormi. qui custodit isrl. qz non dormit neqz dormitabit qui impug
nat isrl. **S**ecundū est qz sunt multi. **p**s. **D**ile quid multiplicati sunt
qui tribulāt multi isurgūt aduersuz me **Q**d exponit glosa de demo
nibus q ita mlti sunt sic cuidā scō reuelatū ē qd volitāt circa nos
sic musce i estate. **i** **p**m **R**abanū acr ita plen⁹ ē demōib⁹ sicut radij
solares infinitis pulueribus **S**ed noli desperare ppter hoc qz mul
ti sunt demones impugnantes **i**do multi sunt āgeli adiuuātes. **L**e
gitur. **iiij.** **R.** **vi.** q minister helisei visa multitudie hostiū timuit cui
heliseus. **n**oli timere plures enī nobiscū sunt qz cū illis **J**hero⁹. **i**do
est circa homies firma angeloz custodia quoz auxilio ab hostiuz
infiōijs liberātur. **N**ec enī possz eē in humana natura firmitas nisi
scōz āgeloz auxilio muniret. **M**ultuz ergo dēs hōzare angelos q
pro te contra diabolū pugnant. **T**ercium est quia sunt varj ar
mis id est multis impugnandi muniti. **N**ūc enī decipiūt p auari
ciam. nunc per luxuriam **i** sic de vicjjs alijs. nunc per leticiāz. nūc
per tristitiam **i** varjjs modis qui innumerabiles sunt **L**eo papa.
Non desinit antiqu⁹ hostis deceptionū laqueos ubiqz pretendere.
nūc quomodo fidem credenciū corrumpat istare nouit cui adhibe
at estus cupiditatis cui illecebras gule ingerat opponat incitāmē
ta luxuric. cui infundat virus inuidie nouit quē meroze conturbet.
quē fallat gaudio. quē metu opprimat. quē admiratione seducat.
omr. iūm discutit mores. ventilat curas. scrutatur affect⁹ **i** ibi cau
sas querit nocendi vbi quēqz viderit studiosius occupari. **C**ontra
hos multos modos impugnandi potes resistere dyabolo scilicet p

oracionem. per humilitatem. per fidez ⁊ per alias virtutes ad hoc
iuuat te diuina gracia. sacramenta ecclesiastica. sanctorum suffra-
gia. ⁊ spiritus sancti dona. **Unde Augustin⁹.** Hostis noster cui mil-
le nocendi artes tam varijs impugnand⁹ est telis quā impugnat
infrōijs. **Quartum** est qd sunt ferocissime. ideo compātur bestijs
ferocissimis. scilicet leonibus. vrsis. ⁊ lupis. quia more istarum be-
stiarum occidunt homines imo ferociores sunt his bestijs. quia be-
stie occidunt corpus demones animā. **Propter** quod erepti ab eis di-
cunt illud. **Ps.** Benedictus domin⁹ qui non dedit nos in captiōez
dentibus eorum anima nostra sicut passer erepta est **⁊c.** **Cōtra** ho-
rum ferocitatem habes liberi arbitrij libertatem. **Propter** quod tam
potens es qd nullus potest te vincere nisi velis. **Gregori⁹.** Debil⁹ est
hostis qui non potest vincere nisi volentem **ysaie. li.** Dixerunt aī me
mee incuruare vt transeamus. **vbi** innuit qd null⁹ pōt impugnādo
vincere animā nisi anima consenciat **Bernhard⁹ sup canticā cōd**
verbo. Noli adquiescere dicenti incuruare vt transeamus. non enī
transiturus sed grauiter oppressurus. **Resiste** igitur diabolo ⁊ ha-
bebis magnam mercedem. **Demonum** est malas cogitationes in-
gerere. nostrum qz est nō consentire. quociens enī resistim⁹ diabo-
los superamus. angelos letificamus. deum honoramus. **Ipsē** enī
hortatur vt pugnemus. adiuvat vt vincamus. certantes spectat.
deficientes subleuat. vincentes coronat. **Sic** ergo patet qd vtile ē
nobis oracioni insistere propter hostium importunitatem **Crīstost.**
Oracio iugis infirmitas est hostis. **Per** oracionem enim facillime
vincimus dyabolum sicut prefiguratum est in **Erod.** **quadragesi-**
moseptimo. **vbi** Moysē orante victi sunt hostes. cessante ab oracōe
vicerunt hostes. **Oremus** ergo vt vincamus hostes ⁊ deuictis ho-
stibus cum palma ad regnum celorum pueniamus. qd nobis pre-
stare dignetur qui sine fine viuit ⁊ regnat. **Amen.**

¶ Feria sexta post cineres. Sermo.

Diligite inimicos vestros benefacite his qui oderint vos et
orate pro persequentibus ⁊ calumniantibus vos. **Mathei.**
quinto. **Duo** facit hic dominus. dat preceptum perfectissi-
mum quod consistit in inimicorum dilectione. **Ostendit** modum
evidentissimum qui declaratur in operis exhibitōe. **Primum** ibi